

Joona Toivion terveiset Perhehoito-lehden lukijoille kuuluvat ytimekkäästi: "Olkaa kilttejä toisille ja hymyilkää paljon!"

JOONA TOIVIO

- ▶ 33-vuotias ammattilaisjalkapalloilija. Edustanut Suomea 76 kertaa aikuisten maajoukkueessa.
- ▶ Pelaa göteborgilaisessa BK Häcken -joukkueessa Ruotsin pääsarjaa. Ollut aiemmin ammattilaisena myös Hollannissa, Norjassa ja Puolassa.
- ▶ Kotoisin Sipoosta. Toimi lapsuudessaan ja nuoruudessaan sijaisveljenä neljälle perhehoitolapselle.
- ▶ Naimisissa Tiia Toivion kanssa. Kaksi lasta: Livia (s. 2017) ja Leo (s. 2020).
- ▶ Suojelee Perhehoitoliiton Ajoissa kotiin -kampanjaa syyskuussa 2021.
- ▶ Instagramissa: @joonatoivio

"SIJAISVANHEMMUUS ON TOSI ISO JUTTU"

Jalkapallomaajoukkueen eli Huuhkajien luottopuolustaja Joona Toivio pitää esikuvinaan omia vanhempiaan, jotka toimivat perhehoitajina Joonan lapsuus- ja nuoruusvuosina. Toivio suojelee Perhehoitoliiton tämänsyksistä Ajoissa kotiin -kampanjaa.

TEKSTI OLLI KOIKKALAINEN KUVA CARL SANDIN

Joona Toivio vastaa puheluun autostaan Göteborgissa. Hän on juuri vienyt Livia-tyttärensä päiväkotiin ja on nyt saapumassa seurajoukkueensa BK Häckenin harjoituskeskukseen.

– Tänä on aika tyypillinen päivä silloin, kun meillä ei ole peliä: Lähden yhdeksän aikaan himasta, tulen tänne treenikeskukseen ja käyn ensin nopeasti salilla. Kymmenen aikaan on palaveri, ja treenit alkavat puoli yhdeltätoista. Kun ne ovat ohi puolentoista tunnin päästä, käyn vielä salilla tekemässä vähän voimaharjoituksia. Sitten lounaalle, ja työpäivä on paketissa.

Toivio on asunut nyt kolmisen vuotta Göteborgissa, jossa hän vietti perheineen myös ison osan koronaepidemian vaikeista alkua ajoista. Myös Häckenin pelaajat olivat hetken aikaa lomautettuja. Korona-arkeen valoa on tuonut Leo-pojan syntymä.

– Ei arki täällä Ruotsissa ehkä ollut viime vuonna niin kauhistuttavaa kuin Suomessa ajateltiin. Tietysti kaupungilla käymiset ja sadepäivien viihdykkeet, kuten Hoplopit ja muut, jäivät pois. Myös kaupparutiinit vähän muuttuivat, ja tapasimme tuttuja ulkona. Kyllä sen toki tiedostaa, että täällä on ollut paljon korona-tapauksia, meillä joukkueessakin muutamia.

Äidin jalanjäljillä sosiaalityöhön?

Jalkapallo on kulkenut Joona Toivion mukana käytännössä koko elämän ajan.

Toivio on muistellut vanhempiensa kertoneen, että Joona potki palloa jo ennen kuin oppi kävelemään. Isä Erkin mukaan Joona saattoi harjoitella jo 5-vuotiaana tuntien ajan syöttöjä eteisen lattialla. Ensimmäiseen joukkueeseensa, kotikaupungin Sipoon Sibbo Vargarnaan, hän liittyi 6-vuotiaana osittain siksi, että Ritva-äiti kyllästyi, kun maalitollppina toimineet kotipihan omenapuut olivat kärsineet liikaa.

Isä rakensi naapurin tyhjälle tontille jalkapallokentän, jossa pelaili toisinaan kymmeniä lapsia. Joona kehittyi nopeasti ja ilmoitti jo 9-vuotiaana haluavansa ammattilaiseksi. Pari vuotta myöhemmin hän siirtyi Helsinkiin ja HJK:hon, ja eri ikäryhmien nuorisomaajoukkueet tulivat pian tutuiksi.

Suurseura Manchester United kiinnostui 16-vuotiaan Toivion taidoista ja kutsui tämän pelaajatesteihinsä. Ammattilaisura alkoi 18-vuotiaana, kun hollantilaisseura AZ Alkmaar halusi varusmiespalvelusta suorittaneen nuorukaisen riveihinsä. Siirto jännitti Toiviota, ja hän keskusteli siitä paljon vanhempiensa kanssa. Päätös ei ole kaduttanut, sillä Toivio on edelleen samalla tiellä.

Viime vuosina Toivio on ollut keskeisessä roolissa myös Suomen maajoukkueessa eli Huuhkajissa, kun se on saavuttanut menestystä ja noussut viimeistään tänä vuonna koko kansan tietoisuuteen. Hän haluaisi jatkaa ulkomailla vielä muutaman vuoden.

– Sitten kun vanhempi lapsista menee kouluun, voisi olla hyvä aika asettua Suomeen. Olen ruvennut myös miettimään, mitä tekisin uran jälkeen tai mitä olisin tehnyt, ellen olisi jalkapalloilija. Ajoittain tuntuu, että suunta voisi olla sama kuin äidilläni eli sosiaalityö. Olen äidin kanssa aika samantyyppinen: ajattelemme kumpikin asioita ennemmin muiden kuin itsemme kautta, Toivio pohtii.

Sijaisvanhemmuus lähellä sydäntä

Toivio on maininnut haastatteluissa, että pitää esikuvinaan omia vanhempiaan. Hän kokee myös olevansa etuoikeutettu, kun on saanut kasvaa niin hienossa perheessä.

Joonan lapsuudenperheeseen kuului poliisi-isän ja sosiaalityöntekijä-äidin lisäksi kaksi isoveljeä sekä neljä Joonaa nuorempaa sijoitettua lasta. Ensimmäisen sijoitetun lapsen muuttaessa perheeseen Joona oli 1-vuotias, seuraava tuli pari vuotta myöhemmin ja kaksi viimeisintä, kun Joona oli varhaisteini-ikässä.

Toivion mukaan eläminen perheessä, jossa oli myös sijoitettuja sisarusia, tuntui hänestä täysin luontevalta. Hän kokee kaikkien sisarusten saaneen tasavertaiset mahdollisuudet kasvuun. Osa sijoitetuista lapsista harrasti Joonan tavoin jalkapalloa.

– Totta kai sen tiesi, etteivät sijoitetut lapset olleet niin sanotusti "omia sisarusia", mutta he olivat ihan yhtä lailla osa perhettämme kuin kaikki muutkin. Nykyään kun olen itsekin isä, olen oppinut arvostamaan vanhempieni valintaa entisestään. He ovat tehneet ison työn kaikkien lasten eteen. Sijaisvanhemmuuteen ei aleta ihan huvikseen; se vaatii paljon henkisiä voimavaroja ja jonkinlaista kutsumusta, Toivio sanoo.

Joona Toivio toimii tänä syksynä valtakunnallisen sijaisvanhempien Ajoissa kotiin -rekrytointikampanjan suojelijana. Hän kertoo lähteneensä mukaan Perhehoitoliiton organisoimaan kampanjaan hyvillä mielin, sillä asia on lähellä hänen sydäntään.

– Olen mielelläni mukana lisäämässä tietoisuutta sijaisvanhemmuudesta. On tosi iso juttu, että ihmiset pystyvät sijaisvanhempina antamaan turvallisen lapsuuden myös sellaisille lapsille, joilla ei olisi välttämättä mahdollisuutta siihen muuten, hän kertoo.

Tärkeämpiä asioita kuin jalkapallo

Joona Toivio arvelee perineensä lapsuudenkodistaan taipumuksen solidaarisuuteen ja haluaa opettaa sitä myös omille lapsilleen. Toivion mukaan ketään ei pitäisi tuomita ennakkoluulojen tai ensinäkemän perusteella, vaan erilaisuutta kohtaan tarvitaan avoimuutta ja ymmärtäväistä asennetta.

Jalkapallo kerää yhteen monenlaisista taustoista tulevia ihmisiä, ja sen avulla voi myös oppia suvaitsemaan erilaisuutta. Toisinaan lajin yhteyteen pesiytyy silti rasismia, minkä myös Huuhkajien Glen Kamara joutui kokemaan viime keväänä. Huuhkajat asettui näyttävästi porukalla tukemaan Kamaraa, ja joukkue on ottanut kantaa myös ihmisoikeuksien puolesta.

– Rasisminvastainen työ ja ihmisoikeuksien puolustaminen ovat tärkeitä asioita. Meillä kaikilla pitäisi olla yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet ihonväristämme riippumatta. Näin ei valitettavasti ole vieläkään, ja siihen pitää saada muutos. On tosi hienoa, että teemme joukkueena näitä kannanottoja: se on näkyvä tapa saada ihmiset miettimään asioita, Toivio sanoo.

Haastattelun lopuksi Toivio toteaa, että on kiva tehdä haastatteluja, joissa ei puhuta pelkästään jalkapallosta.

– Maailmassa on tärkeämpiäkin asioita kuin jalkapallo, hän muistuttaa. ■